Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Weesperplein 8
1018 XA Amsterdam

Postbus 2758
1000 CT Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 000, 0000 AA Amsterdam

Leden van de gemeenteraad Amsterdam

Datum	9 februari 2021
Ons kenmerk	
Uw kenmerk	
Behandeld door	[redacted], Ruimte en duurzaamheid, [redacted], [redacted]@amsterdam.nl
Kopie aan	
Bijlage(n)	Quickscan windzoekgebieden in relatie tot landschappelijke waarden en natuurwaarden.
Onderwerp	Nieuwe windturbines in Amsterdam

Geachte leden van de raad,

In de commissie FED van 14 januari 2021 is een schriftelijke reactie toegezegd op het voorstel van de VVD (lid Nijssen) inzake wind- en zonne-energie en toegezegd aan de CU (lid van den Heuvel) om een rapport over windturbines en biodiversiteit naar de commissie te sturen. Onderstaand leest u mijn reactie op het voorstel van de VVD en in de bijlage vindt u het betreffende rapport. Daarnaast hecht ik er waarde aan om nogmaals u de Amsterdamse inzet en status van de reactienota in het RES-proces te duiden.

Kernboodschap [redacted]

Proces RES en inzet Amsterdam

Met opmaak: Lettertype: Vet

Met opmaak: Lettertype: Vet

Zoals bekend is de RES een samenwerking van gemeenten, provincie, waterschappen en netbeheerders en vele andere om invulling te geven de landelijke doelstelling van 35 TWh duurzame elektriciteit op land in 2030. De RES is opgedeeld in twee belangrijke fasen, het opleveren van de Concept-RES 1 oktober jl. en vervolgens verder verdiepen om op 1 juli a.s. een definitieve en vastgestelde RES aan te leveren bij het Rijk. Tussen deze twee fasen heeft een brede consultatieronde plaatsgevonden. Amsterdam heeft haar inbreng via het regionale proces conform gemeentelijke ambities vormgegeven <verwijzen kernboodschap>. De reactienota is het sluitstuk van de bestuurlijke en maatschappelijke consultatie op basis van de concept-RES. In de tussentijd wordt zowel vanuit de RES-organisatie als gemeente toegewerkt naar een definitieve RES als beleidsdocument. Deze wordt de komende maanden afgerond om vervolgens ter

besluitvorming/vaststelling aan de besturen van betrokken organisaties aan te bieden, de voorgenomen planning is aanbieding op 20 april.

Voor de totstandkoming van de definitieve RES zijn aanvullende onderzoeken, onder andere gericht op technische haalbaarheid als inventariseren van draagvlak uitgevoerd in opdracht van Amsterdam. De uitkomsten daarvan, inclusief de opbrengst van de consultatie op basis van de concept-RES, leiden tot samenhangende aanpassingen die leiden tot integraal eindbeeld in de vorm van een definitieve RES Noord-Holland-Zuid als beleidsdocument. Na vaststelling dient deze te worden vertaald naar de omgevingsvisie van Amsterdam.

Voorstel VVD[1]
De VVD steunt de plannen in de RES NHZ om meer duurzame energie op te wekken in Amsterdam, maar tegelijkertijd wil de VVD geen windmolens bouwen in het groen of in de omgeving van woningen. Het plan van de VVD is om alleen in het havengebied windturbines te realiseren en daarnaast de ambitie voor zonnepanelen op grote daken te verhogen van 60 naar 70% in 2030. Op deze manier wordt het Amsterdamse bod binnen de RES NHZ niet verlaagd.

Reactie op voorstel VVD
Ik vind het fijn dat de VVD de ambitie om meer duurzame energie op te wekken op Amsterdams grondgebied steunt en het Amsterdamse bod in de RES NHZ niet wil verlagen. In theorie klopt het dat 40MW aan extra zonnepanelen evenveel duurzame elektriciteit kan opwekken als 8 a 9 windturbines. Echter, in 2040 betekent het voorstel van de VVD een verlaging van de afgesproken opwek van duurzame elektriciteit op het grondgebied van Amsterdam. De gemeenteraad heeft namelijk in de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 vastgelegd dat in de periode 2040-2050 alle geschikte daken moeten zijn benut met zonnepanelen én om minstens 50 MW extra opgesteld vermogen windenergie te realiseren.[2]

Concreet betekent het voorstel van de VVD dat de duurzame opwek voor circa 35.000 Amsterdamse huishoudens conform Klimaatakkoord afgewenteld wordt op andere delen van het land. Ook betekent het voorstel van de VVD dat de kans kleiner wordt dat de ambitie voor zonne-energie in 2030 ook echt wordt gerealiseerd. Dit komt omdat de gemeente zelf geen zonprojecten realiseert (behalve op eigen daken), maar afhankelijk is van de besluitvorming van gebouweigenaren. Er zijn verschillende redenen waardoor de uitrol van zonnepanelen minder makkelijk is dan het lijkt. In Amsterdam hebben we bijvoorbeeld relatief vaak te maken met zogenaamde split incentives waarbij eigenaar en gebruiker(s) van gebouwen niet dezelfde belangen hebben. Ook is er een hoog aandeel VVE's met soms complexe besluitvormingsprocessen. Daarnaast zijn niet alle dakconstructies geschikt en zijn er eigenaren die andere plannen hebben met hun dak zoals de aanleg van een dakterras. Amsterdam doet er

[1] https://www.vvdamsterdam.nl/nieuws/42308/acht-vragen-over-het-bouwen-van-windmolens-binnen-de-amsterdamse-gemeentegrenzen
[2] Met minstens 50MW extra vermogen windenergie kunnen circa 69.000 Amsterdamse huishoudens van duurzame elektriciteit worden voorzien. Met 1 windmolen van 3MW wordt evenveel duurzame elektriciteit opgewekt als met 12 voetbalvelden aan zonnepanelen.

alles aan om het plaatsen van zonnepanelen voor dakeigenaren zo makkelijk mogelijk te maken[3], maar de uiteindelijke beslissing om ze te plaatsen ligt bij hen. De doelstelling voor zonnepanelen in 2030 is hoog. Per jaar moet er gemiddeld 50MW ofwel circa 150 duizend panelen worden neergelegd. Door deze ambitie met 10% te verhogen wordt de onzekerheid dat deze wordt gehaald groter.

Elektriciteitsverbruik is de grootste veroorzaker van CO_2-uitstoot in Amsterdam. Amsterdam wil als hoofdstad juist haar verantwoordelijkheid nemen en dit zo snel mogelijk minimaliseren door middel van grootschalige inzet van zon- én windenergie. Daarbij hoort ook een deel van de hinder die windturbines veroorzaken op zich te nemen en die niet afwentelen op andere delen van de regio en/of het land. Op deze manier zorgen we voor een passende bijdrage aan het Klimaatakkoord.

Windzoekgebieden en natuurwaarden
In het afwegingskader van het nationaal programma RES is "ruimtegebruik" (natuurwaarden en landschappelijke waarden) een van de vier factoren op basis waarvan de afweging over het concretiseren van de windzoekgebieden dient te worden gemaakt. Belangrijk bij de afweging over natuurwaarden is de reactie van natuur- en milieuorganisaties op de concept RES NHZ, de reactie van de Technische Advies Commissie hoofdgroenstructuur op de concept RES NHZ, het advies van de landelijke commissie m.e.r. op de concept RES NHZ, en de input van ecologen en stedenbouwkundigen van de gemeente Amsterdam. Onderstaand worden deze kort beschreven.

Reactie natuur- en milieuorganisaties[4]
De Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland, Vereniging Natuurmonumenten, en Landschap Noord-Holland hebben een gezamenlijke reactie gegeven. In de reactie is o.a. beschreven:

"Het baart ons zorgen dat Noord-Holland-Noord en -Zuid zo uiteenlopend scoren als het gaat om de omgang met natuur- en landschapswaarden. Daar waar in de zuidelijke RES deze waarden nadrukkelijk zijn meegenomen (met uitzondering van Het Gooi), is dit in de noordelijke RES duidelijk minder het geval. Voor Noord-Holland Zuid zijn wij grotendeels tevreden over IJmond, Amsterdam en Haarlemmermeer, maar maken wij ons zorgen over het de Gooi- en Vechtstreek, Amstelland en de Zaanstreek".

"Er zijn een aantal zoekgebieden waar, wat ons betreft, gelijk gestart kan worden met het participatietraject, omdat hier weinig bezwaren zijn voor de milieuorganisaties, mits met goede inpassing en participatie: voor Amsterdam zijn dit de RES-zoekgebieden 1,2 en 6."

[3] https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/aan-de-slag-met-zonne-energie/
[4] https://energieregionhz.nl/app/uploads/2020/10/Bijlage-29-Reactie-op-zoekgebieden.pdf

Alleen windturbines in het IJmeer en in het extra zoekgebied landelijk noord worden vanwege de natuurwaarden afgewezen. De overige zoekgebieden hebben niet perse de voorkeur, maar zijn ook niet onbespreekbaar.

Reactie Technische Advies Commissie hoofdgroenstructuur (TAC)[5]
In de reactie van de TAC is o.a. beschreven:

"Hoewel het huidige hoofdgroenstructuurbeleid geen beleidsintenties bevat voor inpasbaarheid van windturbines en zonneweides, doet de TAC graag een voorzet. Vanuit de landschappelijke en belevingswaarde geredeneerd gaat de voorkeur uit naar het niet inpasbaar verklaren van deze elementen in de Hoofdgroenstructuur, ongeacht het groentype. Indien toch overwogen wordt vanuit de RES opgave dergelijke elementen in het landschap toe te staan vraagt de TAC dan in ieder geval zonneweiden uit te sluiten en slechts in te zetten op windenergie en op zonne-energie op infrastructurele taluds. Meer specifiek geeft ze bij windturbines er de voorkeur aan om:

• Ze te concentreren in 1 of 2 van de zoekgebieden;
• In te zetten op grote turbines (in plaats van meer kleinere);
• Niet naast hoogspanningsmasten in het landschap bij (inspanningsopgave);
• Een bestuurlijk heroverwegingsmoment in te bouwen na afschrijving van circa 20 jaar of vervanging wenselijk is.

Qua locaties geeft de TAC de voorkeur aan:
1. Havengebied (het gedeelte buiten de Hoofgroenstructuur)
2. Diemerbos/ Amsterdam Rijn Kanaal
3. Noorder IJ plas (tijdelijk: maximaal 20 jaar t/m afschrijving; dit mag de doorontwikkeling naar een stadspark niet in de weg staan"

naar een stadspark niet in de weg staan)

Advies landelijke commissie m.e.r. [6]
In het advies is o.a. beschreven:

"Daarnaast is voor iedere RES-deelregio een belemmeringen-/kansenkaart gemaakt met ruimtelijke beperkingen voor windenergie en zonne-energie op basis van nationale en provinciale (vuist)regels. Voorbeelden daarvan zijn afstandseisen voor geluidhinder en veiligheid, of uitsluiting van gebieden vanwege natuur- of landschapsbescherming, uitgezonderd grote wateren met een natuurbestemming. Daarnaast zijn de scenario's opgesteld en op verschillende aspecten en

[5] https://energieregionhz.nl/app/uploads/2020/10/Bijlage-42-TAC-advies-DEF-Regionale-Energie-Strategie-NH-Zuid-29-september-2020.pdf
[6] https://energieregionhz.nl/app/uploads/2020/09/20200917-Advies-Commissie-MER-NHZ.pdf

milieugevolgen kwalitatief met elkaar vergeleken. Daarmee zijn relevante milieueffecten in beeld gebracht en zijn stap 1 t/m 4 van het stappenplan van de Commissie grotendeels doorlopen."

Quickscan windzoekgebieden: natuurwaarden en landschappelijke waarden (zie bijlage)
De Quickscan geeft de mogelijke effecten van windturbines weer op soorten in de windzoekgebieden. In deze fase van het proces zijn de mogelijke effecten nog algemeen beschreven omdat er geen specifieke locaties voor windturbines zijn bepaald. Als er in een gebied specifieke locaties in beeld komen kan er nader ecologisch onderzoek worden gedaan. In een gebied kan een windturbine 100 of 200 meter verplaatsen namelijk andere ecologische effecten opleveren. Een voorbeeld van recent nader ecologisch onderzoek in Amsterdam is gedaan voor het windturbinepark Westpoortweg.[7] Wettelijk gezien is een dergelijk onderzoek vereist voordat vergunningen voor een windpark worden verleend.

Met vriendelijke groet,

Marieke van Doorninck
Wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling en Duurzaamheid

[7] file:///H:/Mijn%20documenten/Downloads/Bijlage%2010.%201-6%20Natuurtoets%20Windpark%20Westpoortweg.pdf